

Győri Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
Bhar.III.123/2018/5.

A Győri Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Győrött, 2019. január 15. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

A súlyos fenyegetéssel, folytatólagosan elkövetett zsarolás büntette és más bűncselekmények miatt I.rendű vádlott neve és társai ellen indult büntetőügyben a Veszprémi Törvényszék 2018. szeptember 25. napján kelt 1.Bf.366/2018/10. számú ítéletét I.r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A büntetőeljárás I.r., II.r. és III.r. vádlottakkal szemben indult.

Az Ajkai Járásbíróság a 2018. április 24. napján kelt 3.B.59/2017/49. számú ítéletében I.r vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rb folytatólagosan elkövetett zsarolás büntetében (Btk. 367.§ (1), (2) bekezdés b./ pont), ezért, mint többszörös visszaesőt, halmazati büntetésül 8 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható, 10.001 forintra vagyonekobzást rendelt el, határozott a lefoglalt bűnjel jogi sorsáról, a polgári jogi igényeket érdemben elbírált, valamint kötelezte az I.r. vádlottat külön, illetve terhelt-társaival egyetemlegesen az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére.

I.r. vádlottat 2 rb folytatólagosan - egy esetben kísérleti szakban maradt - kényszerítés hatósági eljárásban büntette (Btk. 278.§ (1), (2) bekezdés) miatt emelt vád alól felmentette.

Az első fokú bíróság ítélete ellen az ügyész I.r. vádlott terhére a részfelmentések miatt, további bűnösség megállapítása és a kiszabott büntetés súlyosítása végett, míg az I.r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Veszprémi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2018. szeptember 25. napján megtartott nyilvános ülésén meghozott 1.Bf.366/2018/10. számú ítéletével az első fokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és I.r. vádlottat 2 rb folytatólagosan elkövetett kényszerítés hatósági eljárásban büntetében (Btk. 278.§ (1), (2) bekezdés) is bűnösnek mondta ki, megállapítva, hogy erőszakos többszörös visszaeső, egyben a szabadságvesztés büntetés tartamát - a végrehajtási fokozat érintetlenül hagyása mellett - 10 évre, a közügyektől eltiltás tartamát szintén 10 évre súlyosította. Mellőzte a 2 rb folytatólagosan, egy esetben kísérletként elkövetett kényszerítés hatósági eljárásban

büntette vonatkozásában a felmentő rendelkezést. Egyebekben az első fokú bíróság ítéletét az I.r. vádlott vonatkozásában helybenhagyta.

Az Ajkai Járásbíróság 3.B.59/2017/49. számú ítélete a Veszprémi Törvényszék 1.Bf.366/2018/10. számú ítéletével 2018. szeptember 25. napján jogerőre emelkedett II.r. és III.r. vádlott vonatkozásában.

Az ítélet ellen az I.r. vádlott és védője a bűnösség megállapítása miatt és enyhítés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.296/2018/1-I. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket nem találta alaposnak. Kifejtette, hogy az eljárási szabályokat mind az első fokú, mind a másodfokú bíróság megtartotta. A törvényszék a tényállást kiegészítette az I.r. vádlott releváns előéleti adataival, ezáltal a járásbíróság által megállapított tényállás teljes mértékben megalapozottá vált, és a harmadfokú felülbírálat alapját képezheti. Rámutatott, hogy a bizonyítékok mérlegelésének helyességét vitató, és azon keresztül a tényállást és a bűnösségre levont jogi következtetéseket támadó védelmi fellebbezés eredményre nem vezethet. Álláspontja szerint az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyára és jellegére, valamint az I.r. vádlott különös erőszakos többszörös visszaesői minőségére tekintettel az irányadó középértéktől elmaradó tartamú szabadságvesztés büntetés inkább méltányos, mintsem eltúlzott szankció. Indítványozta, hogy az ítélet tábla a másodfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

I.r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában előadta, hogy kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy az I.r. vádlott a zsarolás büntettét elkövette, e tekintetben az első fokú ítélet nem megalapozott. Védence következetesen kitartott ártatlansága mellett, amellyel szemben **A.A.** és **B.B.** sértett, valamint **C.C.** tanú vallomásai terhelőek, azonban az egykori zárkatársak és **D.D.** reintegrációs tiszt vallomásai alátámasztják védence állításait, hogy nem észleltek fenyegetést vagy feszültséget az I.r. vádlott és **B.B.** sértett között. Rámutatott, hogy az I.r. vádlott mobiltelefonját a zárkatársak közösen használták, közösen viselték a költségeket is. Jogtalan haszonhoz nem jutott I.r. vádlott a **A.A.** sértett általi telefonfeltöltések következtében. Kifejtette, hogy az I.r. vádlott és **B.B.** sértett szembesítésére irányuló védői indítvány elutasításával sérült az in dubio pro reo alapelv, mivel azt nem pótolja a külön meghallgatott sértett vallomásának ismertetése, akinek megkérdőjelezhető a szavahihetősége, vallomásainak igazságtartalma. A védő a lefolytatott bizonyítási eljárásra tekintettel az enyhítésre irányuló fellebbezését fenntartotta. Másodlagosan a 2 rb kényszerítés hatósági eljárásban büntette vonatkozásában továbbra is az I.r. vádlott felmentését kérte, megismételve azt az álláspontját, hogy a bűncselekmény megállapításának feltétele, hogy a cselekmény elkövetésekor a hatósági eljárás már folyamatban legyen, amely körülménnyel az elkövető is tisztában van.

A harmadfokú bíróság nyilvános ülésén I.r. vádlott védője fellebbezését az írásban indokoltak szerint maradéktalanul fenntartotta, indítványozta a védencével szemben kiszabott büntetés enyhítését, valamint a 2 rb kényszerítés hatósági eljárásban büntette alóli felmentését.

A fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratában foglaltakat fenntartva kiemelte, hogy szakszerűen megindokolva és törvényesen került sor I.r. vádlott esetében a további bűncselekményekben való bűnösség megállapítására a másodfokú bíróság részéről. Véleménye szerint azáltal, hogy a bűncselekmény áldozatait az I.r. vádlott megakadályozta abban, hogy a hatóság tudomására jusson a sérelmükre elkövetett bűncselekményt, kimeríti a kényszerítés hatósági eljárásban büntettét. Kifejtette, hogy az I.r. vádlott által alkalmazott fenyegetés kettős jogtárgyat

sértett, egyrészt vagyoni viszonyokat, másrészt pedig a hatóságoknak a zavartalan működésének a sérelmével járt, ezáltal a zsarolás illetőleg a kényszerítés hatósági eljárásban bűncselekmények egymással valóságos anyagi halmazatban megállapíthatóak. Rámutatott, hogy az I.r. vádlottal szemben az irányadó - 13 év - középértéktől több évvel elmaradó szankció az ítéletekben helytállóan felsorolt büntetiskiszabási körülményekre tekintettel nem eltúlzott, a büntetés enyhítésére a vádhatóság képviselője nem látott lehetőséget. A másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A Győri Ítéltábla megállapította, hogy a bejelentett védelmi másodfellebbezések joghatályosak, a 2017. évi XC. törvény (Be.) 615.§ (2) bekezdés a./ pontja alapján helye van harmadfokú eljárás lefolytatásának, miután a másodfokú bíróság az első fokon felmentett I.r. vádlott bűnösségét megállapította, ezáltal megnyílt a harmadfokú eljárás lehetősége, így jogszerű volt a másodfellebbezése az I.r. vádlottnak és védőjének, ekként helyesen engedélyezett további jogorvoslati jogot a másodfokú bíróság.

Az ítéltábla a Be. 620.§ (1) bekezdésében meghatározott nyilvános ülésen a Be. 618.§ (1) bekezdésének megfelelően bírálta felül a fellebbezéssel támadott másodfokú ítéletet az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt I.r. vádlott vonatkozásában.

A védelmi fellebbezéseket az ítéltábla nem találta alaposnak.

A harmadfokú bíróság sem az első sem a másodfokú bíróság eljárásában nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amely a harmadfokú felülbírálat gátja lenne.

A Be. 618.§ (1) bekezdés a./ pont, aa./ pontja értelmében a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, és az ab./ szerint pont szerint azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az első fokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, bírálja felül.

A harmadfokú eljárásban az ellentétes döntés nyitja meg a felülbírálatot, és ha annak eredményeképpen a harmadfokú bíróság azt állapítja meg, hogy eredményes lehetőség lehet a 618.§ (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel a Be. 590.§ (5) bekezdés a-c./ illetőleg (5) bekezdés d./ pontjában írtak alapján az egyéb tényállási elemek és a bűncselekmény vizsgálatára. A harmadfokú bíróság hatásköre ebből kifolyólag a Be. alapján elsődlegesen a sérelmezett döntés vizsgálatára korlátozódik. Ekként azt kellett vizsgálnia elsődlegesen a harmadfokú bíróságnak, hogy valóban törvényesen állapította-e meg a másodfokú bíróság további bűncselekményekben az I.r. vádlott bűnösségét.

A megállapított tényállásból kiindulva az első fokú bíróság és a másodfokú bíróság között jogértelmezési kérdésben állapítható meg ellentét. Az első fokú bíróság álláspontja szerint a kényszerítés hatósági eljárásban büntette nem valósítható meg abban az esetben, ha még nem indult hatósági eljárás, ezért hozott felmentő rendelkezést. Az első fokú bíróság e tekintetben kifejtette indokolását, amelyhez csatlakozott a védő, illetőleg az I.r. vádlott is a másodfokú eljárásban, továbbá erre alapította a védelem a fellebbezését a másodfokú döntéssel szemben.

A másodfokú bíróság azonban ellentétes jogi álláspontot foglalt el a bűnösség kérdésében az első fokú bírósághoz képest. Az ítéltáblának e kérdésben kellett először állást foglalnia.

A kényszerítés hatósági eljárásban bűncselekmény előzménye a hatósági eljárás akadályozása bűncselekménye, amelyet a 2001. évi CXXI. törvény 31.§-a iktatott be az 1978. évi IV. törvénybe (régii Btk.). A szabályozást a hatályos Btk. lényegében változatlan tartalommal vette át, megváltoztatta a bűncselekmény megnevezését, de az elkövetési magatartás ugyanaz maradt.

A régi Btk-ban a hatósági eljárás akadályozása címmel szabályozott cselekményhez fűzött miniszteri indokolás kiemelte - hivatkozva az Egyesült Nemzetek Határon Átnyúló Szervett Bűnözés Elleni Egyezményének 23. Cikkelyére, amely alapján történt a tényállás beiktatása az anyagi jogszabályba -, hogy a bűncselekmény jogi tárgya az igazságszolgáltatás rendes menete, a büntetőeljárás résztvevőinek a szabad és befolyástól mentes joggyakorlása és kötelezettségeik feltételeinek a védelme. A védett személyi kört kitágította ezen törvényi tényállás, hiszen míg a hamis tanúzásnál a tanúzást hamisan elkövető személy aki büntetendő, jelen tényállás esetében bármely olyan személy, aki az eljárásban érintett valamely szereplőnek az érdekeit sérti, és ezáltal a bűncselekmény résztvevője lehet.

A törvény szabályozása folytán a kényszerítés hatósági eljárásban bűncselekmény passzív alanya az a természetes személy, aki a hatósági eljárásoknak jogokkal és kötelezettségekkel rendelkező résztvevője, vagy azzá válhat. A bűncselekmény elkövetési magatartása a büntetőeljárás résztvevőjének a jogai nem gyakorlására vagy kötelezettségeinek nem teljesítésére irányuló kényszerítés. A kényszerítés történhet erőszakkal vagy fenyegetéssel, és vonatkozhat bármilyen lényeges törvényes jogra vagy kötelezettségre. A bűncselekmény megvalósítható már az adott hatósági eljárás megkezdése előtt is, ha az eljárás kezdeményezésére jogosult személyt fosztja meg ettől a jogától, illetve gátolja meg e kötelezettségének teljesítését. A bűncselekmény eredménye az elkövető akaratának megfelelő magatartás tanúsítása. Ezen jogértelmezés volt irányadó a régi Btk. alkalmazása során is.

Ezzel egyezően indokolta a Kúria a Bfv.III.276/2014/8. számú döntését, amelyre helyesen hivatkozott a Veszprémi Törvényszék az adott ügyben.

Az ítéletábla, mint harmadfokú bíróság minden tekintetben osztotta a másodfokú bíróság álláspontját. Helytállóan hivatkozott a másodfokú bíróság a Kúriai döntésre, illetve az általa kifejtett jogi érvek is megalapozottak, miszerint nem csak akkor állapítható meg ezen bűncselekmény, ha már megindult a büntetőeljárás, hanem akkor is megállapítható, ha abban manifesztálódik az elkövetés, hogy megakadályozza a jogosultnak a büntetőeljárás megindítását. E tekintetben az első fokú bíróság tényállása a II/1- II/2 tényállási pontokban aggálytalanul tartalmazza, hogy I.r. vádlott fenyegetéssel kényszerítette Kövi Attilát, hogy ne forduljon a BV tiszthez, illetőleg A.A.t, hogy ne lépjen kapcsolatba a rendőrséggel. Ebből következően az első fokon megállapított tényállásból eltérő jogi minősítéssel helyesen következtetett a másodfokú bíróság és helytállóan állapította meg az I.r. vádlott bűnösségét a 2 rb kényszerítés hatósági eljárásban büntette vonatkozásában.

Az I.r. vádlott és a védője felmentésre irányuló másodfellebbezése mindezek miatt e körben nem vezethetett eredményre, mivel a harmadfokú bíróság álláspontja szerint is törvényesen járt el a másodfokú bíróság.

A védelmi fellebbezés egyéb vonatkozásai, a tényállás egyéb megalapozatlanságát illetően, nem lehetett a harmadfokú felülbírálat tárgya, hiszen az, a zsarolás büntette vonatkozásában nem képezte a harmadfokú eljárás tárgyát.

Megjegyzi azonban az ítéletábla, hogy az a mód, ahogy az első fokú bíróság a tanúk védelme érdekében őket a vádlottak távollétében hallgatta ki, nem ellentétes sem a korábbi sem a hatályos

büntetőeljárási joggal, annak rendelkezéseivel összhangban áll, és semmilyen eljárási szabálysértést nem valósult meg. A harmadfokú eljárásban a szembesítés hiánya nem támadható.

Észlelte a harmadfokú bíróság, hogy a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy I.rendű vádlott neve I.r. vádlott erőszakos többszörös visszaeső, azonban a másodfokú ítélet 6-7. oldalán e körben nem pontosan rögzítette az I.r. vádlott előéleti adatait, amit kiegészíteni szükséges, ezért a Be. 619. § (3) bekezdés alapján azt a következőkkel helyesbíti.

A Pápai Városi Bíróság a 2008. április 3. napján jogerős 7.B.345/1997/17. számú ítéletében jármű önkényes elvételének büntette és más bűncselekmény miatt, mint többszörös visszaesőt 6 hónap börtönbüntetésre és 1 év 6 hónap járművezetéstől eltiltásra ítélte I.rendű vádlottat, elkövetési idő: 2007.VII.29. Az Ajkai Városi Bíróság a 2008. április 1. napján jogerős B.342/2007/2. számú ítéletével társtettesként elkövetett rablás büntette miatt, mint különös visszaesőt 3 év 6 hónap fegyházbüntetésre ítélte, elkövetési idő: 2007.X.10. E két jogerős büntetést foglalta összbüntetésbe a Pápai Városi Bíróság BK.170/2008/5. számú 2008. július 15. napján jogerős összbüntetési ítéletével, és az összbüntetés tartamát, mint többszörös visszaesővel szemben 3 év 8 hónap fegyházbüntetésben állapította meg.

A Veszprémi Városi Bíróság a 2008. július 7. napján kelt 11.B.66/2006/23. számú ítéletével, amely a Veszprémi Törvényszék 3.Bf.606/2007. számú határozatával emelkedett jogerőre, mint különös visszaesőt társtettesként elkövetett lopás vétsége miatt 7 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte, elkövetési idő 2005.XII.13.

Az I.r. terheltet az Ajkai Városi Bíróság B.338/2006/44. számú ítéletében, amely a Veszprémi Törvényszék 3.Bf.304/2008. számú határozatával 2009. január 12. napján emelkedett jogerőre, garázdaság vétsége miatt, mint visszaesőt 6 hónap börtönbüntetésre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte, elkövetési idő 2006.VI.09.

Az Ajkai Városi Bíróság Bk.63/2009/2. számú összbüntetési ítéletében - összbüntetésbe foglalva a Veszprémi Városi Bíróság 11.Bk.1488/2008/3. számú és az Ajkai Városi Bíróság B.338/2006/44. számú ítéletét, az összbüntetés tartamát 3 év 11 hónap fegyházbüntetésben állapította meg, mint többszörös visszaesővel szemben.

Fentiekből megállapítható, hogy I.rendű vádlottat társtettesként elkövetett rablás büntette miatt 2008. április 1. napján jogerősen elítélte az Ajkai Városi Bíróság mint különös visszaesőt, a büntetéséből 2010. december 4. napján szabadult, majd 2013. november 30-án követte el a következő rablási cselekményét. E két személy elleni erőszakos bűncselekmény miatti elítélését követően, az utóbbi végrehajtása alatt követte el a zsarolás büntettét I.rendű vádlott neve I.r. vádlott. Mivel mindhárom cselekmény személy elleni erőszakos bűncselekmény, ekként a Btk. 459.§ (1) bekezdés 31/c. pontja alapján a zsarolást erőszakos többszörös visszaesőként követte el az I.r. vádlott. Helyesen hivatkozott a másodfokú bíróság arra, hogy bár a Btk. 2013. július 1. napjától lépett hatályba, a korábbi elítélések megalapozzák az erőszakos többszörös visszaeső minőséget figyelemmel a Kúria 83. számú BK véleményére. Ekként e körben is helytállóak a másodfokú bíróság indokolásában tett megállapítások.

A bünteteskiszabási körülményeket az eljáró bíróságok feltárták, az alkalmazott joghátrány sem kifogásolható, kifejezi a büntetési célokat, ezért a büntetés enyhítésére az ítéletábra okot nem látott.

Az ítélet egyéb rendelkezései is törvényesek.

Mindezekre tekintettel a Be. 619.§ (3) bekezdése alapján az iratok tartalma alapján pontosította a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság által kiegészített tényállást, illetőleg miután a védelmi fellebbezések alaptalannak bizonyultak a Be. 623.§ alapján helybenhagyta a másodfokú bíróság döntését I.r. vádlott vonatkozásában.

Győr, 2019. január 15.

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

Dr. Csák Csilla sk.
előadó bíró

Dr. Vajda Edit sk.
bíró

Z á r a d é k :

A fenti végzés és azzal a Veszprémi Törvényszék 1.Bf.366/2018/10. számú ítélete I. r. vádlott vonatkozásában a mai napon jogerős.

Győr, 2019. január 15.

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke